

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Ielikums

ECB SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2007. gada 24. augustam, ECB speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses.¹ Paredzams, ka reālā IKP gada vidējais pieaugums 2007. gadā būs 2.2–2.8% un 2008. gadā – 1.8–2.8%. Paredzams, ka 2007. gadā kopējā SPCI vidējais pieauguma temps būs 1.9–2.1% un 2008. gadā – 1.5–2.5%.

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem, naftas cenām un fiskālo politiku

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un gan naftas, gan neenerģijas preču cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2007. gada 14. augustā. Īstermiņa procentu likmēm, kuras nosaka, ņemot vērā 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas novērtētas, balstoties uz biržā netirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm, kas atspoguļo ienesīguma līknes stāvokli pēdējā datu aktualizēšanas termiņā. Attiecīgi kopējais vidējais rādītājs 2007. gadā varētu būt 4.3% un 2008. gadā – 4.5%. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valdību 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm norāda, ka tās saglabāsies gandrīz nemainīgas līmenī, kāds bija vērojams augusta vidū (4.5%). Pamataplēsē ietverts arī pieņēmums, ka iespēju aplēšu periodā banku aizdevumu procentu likmju starpības nedaudz pieaugs, atspoguļojot neseno saasināto riska apzināšanos finanšu tirgos. Pamatojoties uz tendencēm biržā tirgto nākotnes līgumu tirgū divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas termiņā, pieņemts, ka gada vidējās naftas cenas 2007. gadā būs 68.1 ASV dolārs par barelu un 2008. gadā – 71.9 ASV dolāri par barelu. Pieņemts, ka neenerģijas preču cenu gada vidējais pieaugums ASV dolāros 2007. gadā būs 20.0% un 2008. gadā – 5.7%.

Izdarīts tehniskais pieņēmums, ka iespēju aplēšu periodā divpusējie valūtu kursi nemainās salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kas dominēja divu nedēļu laikā līdz pēdējam datu aktualizēšanas termiņam. Tas nozīmē, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru ir 1.37 un ka efektīvais euro kurss 2007. gadā ir vidēji par 3.1% augstāks nekā 2006. gada vidējais rādītājs un 2008. gadā – vidēji par 0.5% augstāks nekā 2007. gada vidējais rādītājs.

Pieņēmumi par fiskālo politiku tiek pamatoti uz valstu budžeta plāniem atsevišķās euro zonas valstīs. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājis parlaments vai kuri jau detalizēti izstrādāti un, ļoti iespējams, tiks apstiprināti likumdošanas procesā.

Pieņēmumi attiecībā uz starptautisko vidi

Saskaņā ar pamataplēsi gaidāms, ka euro zonas ārējā vide iespēju aplēšu periodā joprojām būs labvēlīga. Lai gan iespēju aplēses paredz nedaudz lēnāku reālā IKP pieaugumu ASV un Japānā salīdzinājumā ar pēdējiem gadiem, gaidāms, ka reālā IKP kāpums Āzijas attīstības valstīs ievērojami pārsniegs pasaules vidējo rādītāju un ka arī vairākumā citu lielo valstu turpināsies dinamiska izaugsme.

Paredzams, ka kopumā pasaules reālā IKP gada kāpums ārpus euro zonas 2007. gadā vidēji būs aptuveni 5.6% un 2008. gadā – 5.3%. Tiek lēsts, ka 2007. gadā pieaugums euro zonas ārējos eksporta tirgos būs aptuveni 5.5% un 2008. gadā – 6.9%.

¹ ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses papildina Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses, ko divas reizes gadā kopīgi sagatavo ECB un euro zonas NCB eksperti. Izmantotās metodes atbilst Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēsēs izmantotajām metodēm, kas aprakstītas dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* (ECB, 2001. gada jūnijs). Lai atspoguļotu ar iespēju aplēsēm saistīto nenoteiktību, katra mainīgā lieluma atainošanai izmanto diapazonus. Diapazonus veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Taču, ņemot vērā norises finanšu tirgos, iespējams, ka pašlaik nenoteiktība saistībā ar šīm iespēju aplēsēm ir lielāka nekā parasti.

Reālā IKP pieauguma iespēju aplēses

Saskaņā ar *Eurostat* pirmo aplēsi euro zonas reālā IKP pieaugums 2007. gada 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija 0.3% (šā gada 1. ceturksnī – 0.7%). Paredzams, ka aplēšu periodā reālā IKP kāpuma temps būs aptuveni 0.5–0.6% ceturksnī. Tāpēc paredzams, ka gada vidējais reālā IKP pieaugums 2007. gadā būs 2.2–2.8% un 2008. gadā – 1.8–2.8%. Runājot par noteicošajiem faktoriem, gaidāms, ka eksporta kāpums turpinās veicināt ekonomisko aktivitāti, jo tiek pieņemts, ka ārējais pieprasījums turpinās pieaugt stabilā tempā. Gaidāms, ka stabilais eksporta kāpums un augošā peļņa veicinās ieguldījumu pieaugumu, lai gan domājams, ka, tuvojoties cikla noslēgumam un finansēšanas nosacījumiem kļūstot stingrākiem, noguldījumu pieauguma temps kļūs mērenāks. Gaidāms, ka privātā patēriņa kāpumu veicinās labvēlīgas tendences darba tirgū.

A tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %)^{1), 2)}

	2006	2007	2008
SPCI	2.2	1.9–2.1	1.5–2.5
Reālais IKP	2.9	2.2–2.8	1.8–2.8
Privātais patēriņš	1.9	1.4–1.8	1.5–2.7
Valdības patēriņš	1.9	1.3–2.3	1.2–2.2
Kopējā pamatkapitāla veidošana	5.2	3.6–5.2	1.4–4.6
Eksports (preces un pakalpojumi)	8.2	4.6–7.4	3.9–7.1
Imports (preces un pakalpojumi)	7.9	3.7–6.7	3.6–7.0

1) Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati. Eksporta un importa iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.

2) Šajos rādītājos Slovēnija ietverta jau 2006. gadā, izņemot SPCI, kur Slovēnija ietverta tikai no 2007. gada. 2007. gada septembra iespēju aplēsēs sadaļā par 2008. gada iespēju aplēsēm pirmo reizi ietverta Kipra un Malta kā euro zonas dalībnieces. Procentuālās gada pārmaiņas 2008. gadam aprēķinātas, euro zonas rādītājos iekļaujot Kipras un Maltas datus gan 2007., gan 2008. gadā. Kipras, Maltas un Slovēnijas īpatsvars euro zonas IKP ir attiecīgi aptuveni 0.2%, 0.1% un 0.3%.

Cenu un izmaksu iespēju aplēses

Paredzams, ka 2007. gadā kopējā SPCI vidējais pieauguma temps būs 1.9–2.1% un 2008. gadā – 1.5–2.5%. Atbilstoši pieņēmumiem par naftas cenām, ko sniedz biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu pašreizējās cenas, gaidāms, ka enerģijas un nenaftas preču cenu pieauguma pozitīvā ietekme uz patēriņa cenu attīstību ievērojami samazināsies salīdzinājumā ar pēdējiem gadiem. Turklāt pašlaik tiek pieņemts, ka līdz šim prognozēto netiešo nodokļu ietekme 2008. gadā līdzināsies nullei (2007. gadā – 0.5 procentu punkti). Vienlaikus iespēju aplēšu pamatā ir gaidas, ka iespēju aplēšu periodā darba samaksas kāpums būs nedaudz straujāks nekā 2006. gadā. Tā kā paredzams, ka saglabāsies pamatā stabils darba ražīguma pieaugums, gaidāma vienības darbaspēka izmaksu palielināšanās. Taču lielāku vienības darbaspēka izmaksu augšupvērsto ietekmi pamataplēsē mazina gaidāmā nelielā peļņas maržu kāpuma palēnināšanās.

Salīdzinājums ar 2007. gada jūnija iespēju aplēsēm

Salīdzinājumā ar 2007. gada jūnija "Mēneša Biļetenā" publicētajām Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2007. gadā paredzamais reālā IKP pieauguma diapazons ir koriģēts un tagad ir nedaudz zemāks. Tas atspoguļo mazliet augstāku naftas cenu un nedaudz stingrāku finansēšanas nosacījumu ietekmi. 2008. gadam paredzētais reālā IKP pieauguma diapazons nav mainījies.

Jaunie kopējā SPCI gada pieauguma tempa diapazoni 2007. un 2008. gadam nepārsniedz 2007. gada jūnija iespēju aplēšu diapazonu robežas.

B tabula. Salīdzinājums ar 2007. gada jūnija iespēju aplēsēm

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2006	2007	2008
Reālais IKP – 2007. gada jūnijs	2.9	2.3–2.9	1.8–2.8
Reālais IKP – 2007. gada septembris	2.9	2.2–2.8	1.8–2.8
SPCI – 2007. gada jūnijs	2.2	1.8–2.2	1.4–2.6
SPCI – 2007. gada septembris	2.2	1.9–2.1	1.5–2.5

© Eiropas Centrālā banka, 2007

Adrese: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany

Pasta adrese: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany

Tālrunis: +49 69 1344 0

Fakss: +49 69 1344 6000

Interneta lapa: <http://www.ecb.int>

Visas tiesības rezervētas.

Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.